

PRACOVNÍ SKUPINA PRO OCHRANU PRÁV STARŠÍCH OSOB

DOPORUČENÍ TÝKAJÍCÍ SE OČKOVÁNÍ

1) Informace o očkování

A) Identifikované problémy

- Nedostatečné informace o účincích a kontraindikacích vakcíny a s tím spojená obava z příliš rychlého vývoje vakcín a nedůvěra v jejich bezpečnost: pokud někteří z pracovníků mají negativní postoj k očkování, je důvodem nedůvěra, málo informací, strach, nebagatelizace samotného onemocnění.
- Nedostatečné informování o systému očkování: sociální a zdravotní služby se setkávají s tím, že jim telefonují senioři a žádají je, aby k nim přijeli domů je očkovat, klienti jsou zmatení z nejasných informací.
- Rozporuplné informace od různých subjektů (např. rozpor v informacích od očkovacího centra, krajského úřadu, krajské hygieny).
- Šíření velkého množství dezinformací, ať již k němu dochází úmyslně, nebo nikoli: veřejnost je dezinformacemi zmatena a nedokáže se v nich zorientovat.

B) Doporučovaná řešení

- Informování o plánovaném průběhu očkování a o účincích a kontraindikacích jednotlivých vakcín je nezbytným předpokladem úspěchu očkovací kampaně. Informace musejí být jasné a srozumitelné i laikovi a měly by být komunikovány veřejnosti jak prostřednictvím médií, tak jinými kanály (webové strany MZd, informační letáky apod.).
- Veřejnost by měla mít k dispozici co nejjasnější rozpis očkování tak, aby jednotlivé skupiny měly představu, kdy zhruba na ně přijde řada. Potřebuje také informace o tom, jak přesně bude probíhat registrace i samotné očkování, zda lze očkování (popř. očkování konkrétní vakcínou) odmítnout a jaké by takové odmítnutí mělo následky.
- Dalším nezbytným předpokladem úspěchu je důvěra veřejnosti v bezpečnost a účinnost vakcín. S ohledem na informace, jež jsou zatím k dispozici, je vhodné zvážit přednostní využití vakcíny Pfizer pro osoby starší 65 let (má vyšší míru testovanosti na tomto vzorku populace a mírnější vedlejší účinky).
- Každý člověk má právo vědět, jakou vakcínou bude naočkován. V případě nedůvěry v určitou vakcínu by bylo vhodné hledat alternativu, ne dotyčného z možnosti očkování automaticky vyloučit.
- Dezinformace týkající se očkování a očkovací kampaně je třeba cíleně vyvracet, ideálně cestou oficiálních prohlášení MZd.

2) Zajištění očkování

A) Identifikované problémy

- Absence nedigitálního řešení: digitální řešení bez zajištění systematické podpory určených subjektů pro občany bez přístupu k digitálním technologiím. Stát aplikuje řešení, které významné části cílové skupiny brání v přístupu k potřebné službě a posiluje digitální propast. Státní aparát tak svými kroky zhoršuje životní podmínky a posiluje vyloučení pandemií nejohroženější skupiny obyvatel. *Ad hoc* realizované aktivity různých subjektů k podpoře seniorů při online procesu registrace snižují dopady, ale nemohou napravit ve své podstatě problematické řešení.
- Senioři potřebují pomoc s registrací (od rodiny, sociálních služeb apod.): „*Klienti cítí ten zmatek a strach, a většina i bezmoc, protože s přihlášením potřebují pomoc, diví se proč nemohou jít za praktickým lékařem.*“ Systém také dostatečně nezohledňuje potřeby seniorů, kteří nemluví česky.

B) Doporučovaná řešení

- Registrace na očkování by měla být realizována více způsoby tak, aby z ní někteří senioři nebyli vyloučeni jen proto, že nemají počítač či mobilní telefon. Všechny způsoby by přitom měly brát v úvahu to, že senioři nemusejí mluvit česky, popř. mohou mít zrakové, sluchové či jiné problémy.
- Je třeba přijmout urychlené funkční řešení pro zajištění možnosti realizace očkování i pro osoby, které nedisponují mobilními telefony, a nemohou tak přijímat PIN kódy v rámci registračního procesu k očkování.
- Při rezervaci online by bylo vhodné:
 - a) zredukovat počet čísel užitých v systému (nyní jde o rodné číslo, telefon, PIN2, ID rezervace, termín 1, termín 2; nestačilo by vést jen rodným číslem a rozlišovat registraci a rezervaci barvou, kódem?),
 - b) zajistit, aby bylo možné při splnění rezervace termínu očkování se podívat na termíny očkování, aniž by operátor musel zadávat číslo pojištěnce na stránku <https://reservatic.com/admin/reservations>,
 - c) celkově zjednodušit systém online objednávání (Kdy bude zřízena funkce „znovuvyvolání“ PIN2, pokud si ho někdo omylem smaže? Bude lidem chodit zpráva o potvrzení rezervace i prostřednictvím SMS, pokud nemají mail? Budou dodány konkrétní adresy očkovacích míst v rezervačním systému? Kdy to bude?),
 - d) při neúspěšné rezervaci se potřebujeme dostat k zadanému telefonnímu číslu – klienti chtějí zkontrolovat, jestli není chyba.
- Je třeba vyjasnit postup pro případ, kdy někdo již obdržel zvací SMS s PIN2, ale nebude se moci zúčastnit očkování. Jak má postupovat? Po uzdravení provést novou registraci?
- Bylo by vhodné zajistit registraci na očkování a realizaci samotného očkování u praktického lékaře. Současně je třeba zabránit tomu, aby laxnost některých praktických lékařů vedla k tomu, že část seniorů očkována nebude, i když by o to stála.
- Ve spolupráci s Úřadem pro ochranu osobních údajů je třeba realizovat Posouzení dopadů na soukromí (Privacy Impact assessment) registračního systému na očkování a výsledky tohoto posouzení zveřejnit.

3) Zohlednění potřeb zvláštních skupin seniorů

A) Identifikované problémy

- Není dořešeno očkování osob se zdravotním postižením, osob částečně či zcela imobilních: tyto osoby zřejmě nebudou schopny dostavit se k očkování na očkovací místo, hrozí tedy, že ze systému vypadnou.

B) Doporučovaná řešení

- Do systému registrace je třeba doplnit údaje o bezbariérovosti očkovacích center, zajistit očkování v terénu.
- Je třeba přijmout funkční řešení pro realizaci očkování imobilních osob. Očkování těchto osob by bylo dobré řešit v kontaktu s praktickým lékařem, který je schopen posoudit vhodnost a případné kontraindikace očkování.